

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jacobi Alvarez de Paz Opera

De Exterminatione Mali, Et Promotione boni - Libri quinque

Álvarez de Paz, Jacobo

Lvgdvni, 1613

De sollicita Humilium sui abnegatione. Cap. 2.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77843](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77843)

o. 55. tum, mundique ipsius gignit horrorem. Sic ille.] Qui & supra dixerat crucem nostram timorem Domini esse. Nam sicut crux sibi affixum ligatum tenet, ne aliquid eat: ita sanctus timor iustum ad mala atque illicita abire non sinit.

Timor Domini est ianua vite perfectæ. Hic enim seculum viris ac feminis spoliat, & deserta ac cœnobita religio is implet, & facit vitam ab omnibus rebus secularibus abhorrentem amplecti. Ideoque vox sapientis est: Qui timet Deum, convertetur ad cor suum: ut scilicet sua peccata recogitet, pro his doleat, & à multis occasionebus delinquendi, quæ sunt in mundo, discedat. Et rursus: Qui timet Dominum, præparabunt corda sua, id est, consecrabunt se ad servandû Domino, & in conspectu illius positus, & à terrenis elongati, sanctificabunt animas suas.

Ac Bernardus pulchre ait: Connexa sunt timor, & religio, nec manere potest alterû absq; altero. Vnde Cornelius vir religiosus, ac timens Deû, & Simeon iustus, ac timoratus. Vnde Salomon: Deû, inquit, time, & mandata eius observa. Et licet multi amore incitentur ad amplectendâ vitam perfectâ, sed præcessit timor, qui amor aditum præparavit, & quasi ianuâ aperuit. Quare & timor Domini vocari potest primus lapis spiritualis ædificij, quo sublato vniuersa ad perfectione spectantia corrûnt, & pessum eût.

Audi an id dicat Ecclesiasticus: Si non in timore Domini tenueris te instâre, citò subuerteretur domus tua. Extruces domum conscientie tue non supra firmâ petram, sed super arenam, atq; adeo quacumque tempestate irruente corruet, & labor omnis sollicitudoque peribit. Omne namque virtutum ædificium, inquit Bernardus, illico vergit in præcipitium, si huius gratie amiserit præsidium. Et Paulus ait: Cum metu, & tremore vestram salutem operamini. Nam si absque timore virtutibus acquirendis intendimus, citò per superbiam in præceptis cademus.

Potest denique vocari timor fons omnium spiritualium bonorum. Sapiens enim ait: Qui timet Deum, faciet bona, & qui continens est iustitie, apprehendet illum. Qui, inquam, in timore Domini fuerit radicans, is ab ipso timore sollicitabitur, ne otiosus, & deses maneat, sed iugiter in sanctas actiones incumbat. Qui autè per exercitationem bonorum operum iustitiam ac virtutem apprehenderit, is sapientiam quoque, & Dei lapidâ notitiam, apprehendet. Quare timor ad omnia bona, quæ ad actione & contemplationem pertinent, sua dominatione extendit. Quod & idem sanctus Pater Bernardus manifestè testatur, dicens: Prima gratia est timor Domini. Qui hæc habet gratiam, omnem odit iniquitatem, iuxta illud Psalmistæ: Iniquitatem odio habui, & abominatus sum. Et alio loco: Omnem viâ iniquitatis odio habui. Scriptû namque est: Timor Domini odit malum. Et itè: Time Deû, & recede à malo. Et de Iob dicitur: Vir timens Deum, & recedens à malo. Sine hac gratia prima gratiarum, quæ totius religionis exordiû est, nullum bonû pullulare, vel manate potest. Sicut enim securitas, vel desidia, caussa est, & mater omnium delictorû: sic timor Domini radix est, & custos omnium bonorum. Ne igitur tam preciosa dona perdamus, Deus nobis timendus est. Ad quem timorè, ô humilitatis amator, inducet te, tû acerbitas pœnarum Deû non timentibus destinata, de quibus ait Dominus: Cœgregabo super eos mala (quæ mala? Omnia mala) & sagittas meas complebo in eis. Tum immensitas præmiorû timetibus Deum præparata. Quam magna enim multitudo dulcedinis tue, Domine, quâ abscondisti timetibus tui? Tû magnitudo diuine iustitie nullû peccatû impuni-

tum relinquentis. Quia Deus inultum abire non patitur. Tû denique claritas diuine sapientie, quæ non solum videt ea, quæ parènt, sed etiam intuetur cor. Illum metue, qui in æternû punit, & præmiat. Illum metue, qui nec amore, nec odio, nec minis, nec donis à iustitie rigore declinat. Illum metue, à cuius oculis nihil, quantumuis secretum, vales abscondere, & etiam certum est omnia desideria & cogitationes tuas esse manifestas, ipsû inque non posse aliquid malum probare. In hoc autem timore, tanquam in effectu humilitatis, te huius virtutis amatorem ostende.

De Sollicita Humilium sui abnegatione.
CAPVT II.

Nunc secundum effectum humilitatis exponamus, quo vir humilis suâ abnegat voluntatem, & desiderijs suis reluctatur, neque illa conatur implere. De hac verò abnegatione propriæ voluntatis, & immoderatorû desideriorum, multa iam diximus; vnde hoc loco solum quomodo abnegatio oriatur ex humilitate, dicamus. Superbia est immoderatus appetitus propriæ excellentie, ex quo profectò nascitur, vt superbi, qui nemini subici patiuntur, suam quarant explere voluntatem, & sua desideria perficere. Est enim magna excellentia, vt quis in his, quæ vult, & cupit, à nullo dependeat; sed sit pro ratione voluntas; & statim atque aliquid vult, sine vlla contradictione illud expleat.

Non obscure id ex superbi Nabuchodonosoris historia colligitur. Hic prius Dei reuerentiam, & cultum pratipere cogitavit, deinde voluit, & concupiuit, & statim sine vlla mora ad opus perducere conatus est. Fecitq; statuâ aureâ, & cœnucauit satrapas, magistratos, & iudices, duces, & tyrannos, & præfectos, omnèsq; principes regionum. Vt statuæ suæ diuinos honores tribuerent. Idè quoq; rex vidit somniû, & cum expergiseretur, suæque phatise effect oblitus, in somniû tû memoriam, tum interpretationem cœcupiuit. Statimq; vocauit ariolos, atq; maleficos, dixitq; illis: Sermo recessit à me, nisi indicaueritis mihi somniû, & cœiecturam eius, peribitis & vos, & domus vestre publicabuntur. Superbia huic regi (erat enim admodum superbus) râtum explendæ propriæ voluntatis desiderium immisit; quia propriæ excellentie appetitus homines facit suæ voluntatis amatores, & suorum desideriorum exactores diligentissimos. Cunctis diebus suis, inquit Iob, impius superbit, & numerus annorum incertus est tyrannidis eius. Amorem propriæ voluntatis in superbis residentem notat. Nam primo impij superbiur, suam immoderatè excellentiâ appetunt, super alios effertur, deinde tyrannidem exercent, aliosque ad suâ voluntatem explendâ adigunt, & ad sua desideria executioni mandanda licet sint incruissima, minis & terroribus venire cœpellunt. Sed ostendunt se nõ minùs stulticia quàm superbia delinquere, quia stultissimum est in tam breui atque incerto annorum curriculo iniuste agere, alios per violentiam opprimere, & nullam reddèdæ rationis recordationem habere. Nec mirum quòd omnis superbus tyrannidè exercere dicatur; quoniâ qui exterius non potest alios per vim ad suâ voluntatem pertrahere, saltè interiori per desiderium explet. Et, vt dixit in eundè locum Gregorius: Nonnunquam alius in re publica, hoc est, per acceptam dignitatis poientiam: alius in prouincia, alius in ciuitate, alius in domo propria, & alius per nequitiam, hoc exercet apud se in cogitatione sua.

Suprà li. 2. P. 3. c.

Dam. 3. 1. 2.

Dam. 3. 3.

Iob. 15. 20

Greg. 12. mor. 6. 20.

Sicut

Iacobi Aluarez operum Tom. 2.

111 2

Sicut

o. 55. tum, mundique ipsius gignit horrorem. Sic ille.] Qui & supra dixerat crucem nostram timorem Domini esse. Nam sicut crux sibi affixum ligatum tenet, ne aliquid eat: ita sanctus timor iustum ad mala atque illicita abire non sinit.

Timor Domini est ianua vite perfectæ. Hic enim seculum viris ac feminis spoliat, & deserta ac cœnobita religio is implet, & facit vitam ab omnibus rebus secularibus abhorrentem amplecti. Ideoque vox sapientis est: Qui timet Deum, convertetur ad cor suum: ut scilicet sua peccata recogitet, pro his doleat, & à multis occasionebus delinquendi, quæ sunt in mundo, discedat. Et rursus: Qui timet Dominum, præparabunt corda sua, id est, consecrabunt se ad servandû Domino, & in conspectu illius positus, & à terrenis elongati, sanctificabunt animas suas.

Ac Bernardus pulchre ait: Connexa sunt timor, & religio, nec manere potest alterû absq; altero. Vnde Cornelius vir religiosus, ac timens Deû, & Simeon iustus, ac timoratus. Vnde Salomon: Deû, inquit, time, & mandata eius observa. Et licet multi amore incitentur ad amplectendâ vitam perfectâ, sed præcessit timor, qui amor aditum præparavit, & quasi ianuâ aperuit. Quare & timor Domini vocari potest primus lapis spiritualis ædificij, quo sublato vniuersa ad perfectione spectantia corrûnt, & pessum eût.

Audi an id dicat Ecclesiasticus: Si non in timore Domini tenueris te instâre, citò subuerteretur domus tua. Extruces domum conscientie tue non supra firmâ petram, sed super arenam, atq; adeo quacumque tempestate irruente corruet, & labor omnis sollicitudoque peribit. Omne namque virtutum ædificium, inquit Bernardus, illico vergit in præcipitium, si huius gratie amiserit præsidium. Et Paulus ait: Cum metu, & tremore vestram salutem operamini. Nam si absque timore virtutibus acquirendis intendimus, citò per superbiam in præceptis cademus.

Potest denique vocari timor fons omnium spiritualium bonorum. Sapiens enim ait: Qui timet Deum, faciet bona, & qui continens est iustitie, apprehendet illum. Qui, inquam, in timore Domini fuerit radicans, is ab ipso timore sollicitabitur, ne otiosus, & deses maneat, sed iugiter in sanctas actiones incumbat. Qui autè per exercitationem bonorum operum iustitiam ac virtutem apprehenderit, is sapientiam quoque, & Dei lapidâ notitiam, apprehendet. Quare timor ad omnia bona, quæ ad actione & contemplationem pertinent, sua dominatione extendit. Quod & idem sanctus Pater Bernardus manifestè testatur, dicens: Prima gratia est timor Domini. Qui hæc habet gratiam, omnem odit iniquitatem, iuxta illud Psalmistæ: Iniquitatem odio habui, & abominatus sum. Et alio loco: Omnem viâ iniquitatis odio habui. Scriptû namque est: Timor Domini odit malum. Et itè: Time Deû, & recede à malo. Et de Iob dicitur: Vir timens Deum, & recedens à malo. Sine hac gratia prima gratiarum, quæ totius religionis exordiû est, nullum bonû pullulare, vel manate potest. Sicut enim securitas, vel desidia, caussa est, & mater omnium delictorû: sic timor Domini radix est, & custos omnium bonorum. Ne igitur tam preciosa dona perdamus, Deus nobis timendus est. Ad quem timorè, ô humilitatis amator, inducet te, tû acerbitas pœnarum Deû non timentibus destinata, de quibus ait Dominus: Cœgregabo super eos mala (quæ mala? Omnia mala) & sagittas meas complebo in eis. Tum immensitas præmiorû timetibus Deum præparata. Quam magna enim multitudo dulcedinis tue, Domine, quâ abscondisti timetibus tui? Tû magnitudo diuine iustitie nullû peccatû impuni-

tum relinquentis. Quia Deus inultum abire non patitur. Tû denique claritas diuine sapientie, quæ non solum videt ea, quæ parènt, sed etiam intuetur cor. Illum metue, qui in æternû punit, & præmiat. Illum metue, qui nec amore, nec odio, nec minis, nec donis à iustitie rigore declinat. Illum metue, à cuius oculis nihil, quantumuis secretum, vales abscondere, & etiam certum est omnia desideria & cogitationes tuas esse manifestas, ipsû inque non posse aliquid malum probare. In hoc autem timore, tanquam in effectu humilitatis, te huius virtutis amatorem ostende.

De Sollicita Humilium sui abnegatione.
CAPVT II.

Nunc secundum effectum humilitatis exponamus, quo vir humilis suâ abnegat voluntatem, & desiderijs suis reluctatur, neque illa conatur implere. De hac verò abnegatione propriæ voluntatis, & immoderatorû desideriorum, multa iam diximus; vnde hoc loco solum quomodo abnegatio oriatur ex humilitate, dicamus. Superbia est immoderatus appetitus propriæ excellentie, ex quo profectò nascitur, vt superbi, qui nemini subici patiuntur, suam quarant explere voluntatem, & sua desideria perficere. Est enim magna excellentia, vt quis in his, quæ vult, & cupit, à nullo dependeat; sed sit pro ratione voluntas; & statim atque aliquid vult, sine vlla contradictione illud expleat.

Non obscure id ex superbi Nabuchodonosoris historia colligitur. Hic prius Dei reuerentiam, & cultum pratipere cogitavit, deinde voluit, & concupiuit, & statim sine vlla mora ad opus perducere conatus est. Fecitq; statuâ aureâ, & cœnucauit satrapas, magistratos, & iudices, duces, & tyrannos, & præfectos, omnèsq; principes regionum. Vt statuæ suæ diuinos honores tribuerent. Idè quoq; rex vidit somniû, & cum expergiseretur, suæque phatise effect oblitus, in somniû tû memoriam, tum interpretationem cœcupiuit. Statimq; vocauit ariolos, atq; maleficos, dixitq; illis: Sermo recessit à me, nisi indicaueritis mihi somniû, & cœiecturam eius, peribitis & vos, & domus vestre publicabuntur. Superbia huic regi (erat enim admodum superbus) râtum explendæ propriæ voluntatis desiderium immisit; quia propriæ excellentie appetitus homines facit suæ voluntatis amatores, & suorum desideriorum exactores diligentissimos. Cunctis diebus suis, inquit Iob, impius superbit, & numerus annorum incertus est tyrannidis eius. Amorem propriæ voluntatis in superbis residentem notat. Nam primo impij superbiur, suam immoderatè excellentiâ appetunt, super alios effertur, deinde tyrannidem exercent, aliosque ad suâ voluntatem explendâ adigunt, & ad sua desideria executioni mandanda licet sint incruissima, minis & terroribus venire cœpellunt. Sed ostendunt se nõ minùs stulticia quàm superbia delinquere, quia stultissimum est in tam breui atque incerto annorum curriculo iniuste agere, alios per violentiam opprimere, & nullam reddèdæ rationis recordationem habere. Nec mirum quòd omnis superbus tyrannidè exercere dicatur; quoniâ qui exterius non potest alios per vim ad suâ voluntatem pertrahere, saltè interiori per desiderium explet. Et, vt dixit in eundè locum Gregorius: Nonnunquam alius in re publica, hoc est, per acceptam dignitatis poientiam: alius in prouincia, alius in ciuitate, alius in domo propria, & alius per nequitiam, hoc exercet apud se in cogitatione sua.

Suprà li. 2. P. 3. c.

Dam. 3. 1. 2.

Dam. 3. 3.

Iob. 15. 20

Greg. 12. mor. 6. 20.

Sicut

Iacobi Aluarez operum Tom. 2.

111 2

Sicut

Sicut ergo propriae excellentiae appetitus propriam voluntatem in omnibus perficit: ita propriae excellentiae contemptus, hominis propriam voluntatem comprimit, eam nimirum, quae non est Deo praelataque communis, & inepta desideria subvertit. Atque adeo humilitas, quae est, omnis propriae excellentiae contemptus, immoderatam hominis voluntatem, & inania desideria cohibet, & alterius voluntatem actione implere concupiscit. Sic humilitatis magister non suam, sed Patris voluntatem implere gestivit. Qui ait: Non quero voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me. [Et alio loco: Descendi de caelo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me.] Filius, inquit Augustinus, non querit voluntatem suam, sed voluntatem eius, qui misit illum: non meam, non propriam: non meam, non filij hominis: non meam, quae resistit Deo. Faciunt enim homines voluntatem suam, non Dei, quando faciunt quod volunt, non quod iubet Deus. Quando autem ita faciunt, quod volunt, ut tamen sequantur voluntatem Dei, non faciunt voluntatem suam, quamvis quod volunt faciant. Volens fac quod iubens, atque ita & hoc facies, quod vis, & non voluntatem tuam facies, sed voluntatem iubentis.]

Ioan. 5. 10

Ioan. 6. 38.

Aug. in Ioan. trac. 20.

Luc. 1. 38.

Iust. ser. de Annunciat.

Gen. 1. 1. Ioan. 1. 4. 12.

Matt. 26. 42.

Sic & praecipua humilitatis discipula non suam, sed Dei amplexata est voluntatem. Ecce, inquit, ancilla Domini, fiat mihi secundum verbum tuum. [Audio verbum tuum, o Angele Dei, quod de Verbo Dei a me concipiendo, ac carne velando, mihi factum est. Prius filii, & circumspicere me habui, ut qualitatem tuae salutationis agnoscerem. Postea quodammodo restiti, dum filij Dei conceptionem offerenti, meam virginitatem, voto firmatam opposui. Sed quia conceptio haec non adimit, immo auget puritatem, & quia perfectio, ac sanctitas summa, quae meam personam decet, id postulat, ut non meam, sed Patris aeterni amplectar voluntatem, fiat mihi secundum verbum tuum, quod Dei voluntatem decretumque patefacit. Respondit Maria, inquit Laurentius Iustinianus, quod obtemperanti congruebat, humiliter. Neque enim propter humilitatis affectum, obedientiam, nec ut obediret alacriter, humilitatis decuit praeterire censuram. Vtriusque igitur virtutis constituta in medio, demisso inquit eloquio: Ecce ancilla Domini;] diuino paratissima famulari imperio. Non renuit gratiam, non contradicit oraculo, non ultra exigit informari de modo. Ecce se offert, se subicit, se prosternit altissimo, non filiam, non sponsam, non facturam, sed Domini se fatetur ancillam. Quamobrem ut ad sui gloriam, suaeque dignationis mysterium, ad libitum corpusculi huius uti valeat instrumento, inquit: Fiat mihi secundum verbum tuum. [videlicet] prolatum a te. Fiat, inquit, mihi, ut concipiam sine femine, partum sine dolore, permaneamque; virgo absque pudore, secundum verbum illud, per quod Pater caelum creauit, & terram. [Dixitque ut fieret lux, & facta est,] secundum verbum illud dico, quod in principio apud Deum erat Deus, per quod facta sunt omnia, & sine ipsa nihil.] Haec ille.

Sic & sancti ac perfecti omnes, qui eo ipso quod perfecti sunt humiles, non suam sed Domini cupiunt voluntatem implere. Quorum vox est, non tantum ore prolata, sed desiderio quoque & actione praestita: Fiat voluntas tua: non nostra, inquit sancti, fiat voluntas, ea scilicet quam ex nostra natura corrupta habemus, quae peruersa est; sed tua voluntas fiat, quae recta & salutaris nobis est. Si autem vis co-

gnoscere quam voluntatem Dei in te ores, & optes, audi Cyprianum hanc Dei voluntatem elegantissime explicantem. Sic enim ait: Voluntas autem Dei est, quam Christus & fecit, & docuit. Humilitas in conuersatione, stabilitas in fide, ietecundia in verbis, in factis iustitia, in operibus misericordia, in moribus disciplina, iniuriam facere non nosse, & factam posse tolerare, cum fratribus pacem tenere, Deum toto corde diligere, amare in illo quod Pater est; timere quod Deus est: Christo nihil omnino praepone, quia nec nobis quicquam ille praeposuit; charitati eius inseparabiliter adherere, iucius eius fortiter ac fidenter assistere: quando de eius nomine, & honore certamen est, exhibere in sermone constantiam, qua confitemur: in quaestione fiduciam, qua congregimur: in morte patientiam, qua coronamur: hoc est, cohaerem Christi esse velle, hoc est, praecipuum Dei facere; hoc est, voluntatem Patris adimplere. Sic ille. [Humilitas itaque in omnibus hoc facit, ut propriam deferant, & alterius faciant voluntatem. Quare qui suae sunt voluntatis amatores, & suorum desideriorum sectatores nimij, testes sibi metipsis esse possunt, quod minime vera humilitate quaerint.]

Iure autem humiles propriam voluntatem damnant, & fugiunt, quam omnium malorum seminarium esse sciunt. Voluntas propria auferit ab anima summum bonum, nimirum Deum: qui, attestatore Bernardo, non dabit inobedienti copiam sui, cum in tantum filius eius voluntatis diuinae amator fuerit, ut potius mori quam hanc voluntatem diuinam praeterire voluerit. Haec subtrahit ab homine beneficia Dei. Nam ab eius beneficiis erit extraneus, ut Gregorius attigit, qui eiusdem praecipitis noluerit esse subiectus. Haec merita euacuat. Vnde quaerentibus Israelitis, quare Dominus ieiunia eorum non aspexerit, & afflictionem eorum approbationis scientia nescierit, responsum est illis: Ecce in die ieiunij vestri inuenitur voluntas vestra: quasi haec ieiunia fecerunt, & susceptam corporis castigationem infecerit. Haec hominem maledictioni subiicit: diciturque ei in Deuteronomio: Si audire nolueris vocem Domini Dei tui, ut custodias, & facias omnia mandata eius, venient super te omnes maledictiones istae; & apprehendent te. [Haec amatorem suum a dignitate deiecit, sicut deiecit Saul, cui comminatus est Samuel: Pro eo quod abiicisti sermonem Domini, tuam voluntatem sequendo, abiicite Dominus ne sis rex.] Haec hominem pudore afficit.

Confundetur namque Israel in voluntate sua, inquit Oseas, ex eo nimirum quod voluntate Domini praetermissa, sequitur consilium suum: Haec inimica est Deo; odit enim ille quicquid suae voluntati repugnat. Aduersatur autem voluntati Dei, propria voluntas hominis: ideo enim propria est, quia Deo & homini communis non est. Haec contra-ria est perfectioni religiosae vitae; quia sicut dixit Eusebius Emislenus: Illum diem tantum te bene vixisse puta, in quo voluntatem propriam abnegasti, & desiderijs tuis restitisti. Haec tandem hominem dignum morte efficit. Quoniam qui superbiat, nolens obedire sacerdotis imperio, qui eo tempore minuitat Domino, & decreto iudicis, morietur homo ille. [His ita se habentibus, merito Anselmus propriae voluntati omnia vitia seruire ait. Qui & eam confert cum quadam regina adultera, impias soboles procreante. Propria voluntas, inquit, est velut quaedam adultera regina, quae se cuida regi adultero coniunxit, ex quo etiam tres filios habuit. Ex his vero tribus tot alij filij, & nepotes geniti: itaque multiplicati sunt,

Cyp. de oratione Domini. ca.

Greg.

Isa. 53.

Deut. 10. 15.

1. Reg. 15. 23.

Ose. 10. 6.

Euseb.

Deut. 17. 12.

Ansel. de familia. c. 39.

vt

Deus
Tunc. 11

vt numerari non possint. Rex iste diabolus est, cui postquam se propria voluntas iunxit, ex illius femine, id est, per uera suggestionem, tria principaliter uirtus, scilicet delectationem, extollentiam, & curiositatem concipit, & per quinque corporis sensus uel uel ea pariens, emittit. Ex his uero tribus tot alia uirtus nascuntur, sicque implicantur, ut absque numero habeantur. Omnia uero ex familia diaboli proprieque voluntatis existunt: & ex seipsis quandam admirandam multitudinem reddunt. Hæc ille, multis omisit.

Tu ergo, o homo Dei, qui humilitatis es cultor, qui non quamcumque iam humilitatem, sed robustam ac perfectam exquiris, in hoc adeptam iam humilitatem exerce; ut propriam uoluntatem deseras, & per abnegationem eius, ad fastigium illius, quam cupis, perfectæ humilitatis accedas. Concede libellum repudij propriæ uoluntati tuæ, quæ fœda, & impura, & adultera est, ut diuinæ uoluntati sponsæ purissimæ & sanctissimæ coniungaris. Immo, qui iam uiam religiosam seclandam accepisti, quæ hostis est propriæ uoluntatis, ne hanc tecum aduehas, eam qua quietem in statu, quem assumpisti, habere non poteris. Et non solum quietem non habebis, uerum nec conuersationem tuo statui conformem: arguerisque furti, qui propriam uoluntatem repetis, quam Deo maclandam obtulisti. Quare Richardus Victorinus per uitulum Libani, ad cuius similitudinem Dominus comminuit cedros Libani, propriam uoluntatem intelligens, sic ait: Væ uobis, qui confiditis in uitulo Samariæ: qui tanto studio seruitis uoluntati propriæ. In Iudæam uenistis, ut quid ad Samariam descendistis propriam uoluntatem custo dientes, & exultantes? An nescitis quia [Iudæi non contumunt Samaritanis] Prius à seculo uenientes, proprias uoluntates uestras confidentes damnabatis; nunc ab illo priore seruire deficientes, proprias uoluntates queritis, custoditis, defenditis. Sic, sic de Iudæis Samaritani facti estis. In Iudæa uitulis propriæ libertatis Domino maclatur, in Samaria pro Deo adoratur. Si in Iudæa es, uitulum in sacrificio Domini interficis: Si in Samaria es, uitulo tuo omnibus uiribus tuis seruis. Si carnis curam in desideris agis, uitulum tuum de seeno pascis, quia omnis caro fœnum: & omnis gloria eius quasi flos fœni. In hoc gloriaris si desideria tua perficis. Non est bona gloriatio tua. Nonne multo melius, nonne multo rectius, ut qui gloriatur, in Domino gloriatur? An nescitis quia hæc est gloria nostra, testimonium conscientiarum nostrarum? Sed mutauerunt gloriam suam in similitudinem uituli comedentis fœnum. Hæc ille. Iam ergo in statum religiosum admissi, & desiderio humilitatis accensi, ne ad seculum reuertamur, & iterum aditum superbiæ patemus. Ad seculum enim reuertitur conuersatione sua, qui diuinam uoluntatem præterit, & suam uoluntatem diuinæ aduersantem adimplet. Superbiæ quoque aditum pandit, qui dum propriam uoluntatem amplectitur, eo ipso subiectionis inimicus, & propriæ excellentiæ (quod superborum est) amator efficitur.

At cupis scire quomodo propriam uoluntatem cohibebis? Sed prius quam ad superiora te remitit, idem uenerabilis Richardus modum cohibendi uoluntatem edoceat. Sed quid fiet, quæso, inquit, de carnibus huius uituli, quoniam nec saltem placere potest uitulæ Libani, nisi forte diligenter comminuatur, quemadmodum decet uictimam holocausti? Sed quoniam (inquis) modo illum prominui oportet? Hoc te Moyses, quam ego, melius docet: Prius illum iubet per frustra diuidere, postea suppositum

A flammis in cinerem redigere. Quomodo, quæso, uitulum subtilius unquam comminimus; quam eam prius per frustra diuulsum, per ignem postea in reuulsum puluerem redigimus? Uitulæ nosse in Libano pascitur, si uoluntatem nostram non nisi in rebus honestis sequimur. Uitulum nostrum maclamus, eam obedientiæ amore omnem singularitatem abdicamus. Uitulum autem nostrum se uere, est de præsumpta libertate mentem inerepare. Sed hunc usque ad frustra diuidit, qui quæque singularitatis suæ opera diligenter distinguit, & se in singulis de præsumptionis audacia reprehendit. Cum autem nihil amplius superest, nisi ut igne compunctionis, uel flamma diuinæ dilectionis eod usque concremetur, quousque omnis huius arrogantiæ uoluntas sopiatur. De huiusmodi holocausto quasi quidam adhuc cogitationum cinis remanet, qui omnino à nostra recordatione perire non debet. Quia uoluntatis suas quisque præsumptiones reminiscitur, quando in eam in recordatione conscientia humiliata eod funditur. Hæc omnia Richardus, quæ seruiunt cohibendæ uoluntati. Sed ex his, quæ supra diximus, satis claret quomodo sit cohibenda propria uoluntas. Si nimirum mala, ad quæ sola nostra uoluntas inhiat, & quibus Dei ac prælatorum uoluntas contradicit, gnauiter fugiamus. Si opera media non ob commoditatem nostram, sed propter Deum actuali intentione faciamus. Si opera bona atque studiosa, non tam ut gloriam adipiscamur, aut ut in uirtute crescamus, quam ut Dei beneplacito nos conformemus, ac pro eius gloria exerceamus. Si horum operum, ad instigatum Dei, aut uocem prælati, quædam pro aliis facile commitemus. Si bonum commune particulari præferamus. Si magis tubesse, & alieno ductu quam nostro consilio uiuere parati sumus. Si denique non statim atque aliquid uolumus, licet bonum sit, in illud præcipites feramur, sed ratione & consilio examinarum, non sine animi tranquillitate suo tempore & loco executioni mandemus. Hæc propriam uoluntatem fugant, quæ excidium uitæ spiritualis esse solet, & diuinam uoluntatem nos docent exequi, qua profecto sustentamur, & pascimur. Diuina uoluntas fuit cibus Christi filij Dei. Meus, inquit, cibus est, ut faciam uoluntatem Patris. Cibus etiam est animarum sanctarum. Cibus utique, ait Bernardus, sed cibus cordis. Quid enim æquè confirmat & corroborat cor humanum, quid ita in omni necessitate confortat, & sustentat, ut diuinæ uoluntatis executio, uelut in quendam animæ ventrem, conscientiam scilicet eius, ingesta? Hoc igitur cibo nos reficiamus, & si humiles, aut humilitatis sectatores sumus, hunc huius uirtutis effectum habere conemur.

De Promptissima Humilium ad alios subiectione.

CAPVT III.

SEQUITUR tertius humilitatis effectus, nempe subiectio, siue obedientia, quæ etiam ab ipsa substantia humilitatis emanat. Nam uirtus hæc, quæ appetitum immoderatum propriæ excellentiæ comprimit, & qua homo seipsum spernit, & minimum omnium indicat, illum inducit, ut prælati libenter obediat, ac præceptis eorum se submittat. Paulus sanè manifestè docet, obedientiam

Richard. ad Esal. 28.

Tob. 4. 9.

Richard. ibid.

quidam 8.2

Richard. ad Esal. 28.

Richard. ad Esal. 28.

104. 4. 34. Bern. ser. 3. in ramis.

Richard. ad Esal. 28.